

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ПРИКАРПАТСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут Педагогічний

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА**

Освітня програма «Дошкільна освіта»

першого (бакалаврського) рівня

за спеціальністю 012 Дошкільна освіта

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол №1 від “29” серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Педагогіка партнерства
Викладач	Потапчук Тетяна Володимирівна - доктор педагогічних наук, професор
Контактний телефон викладача	0687591440
E-mail викладача	tetiana.potapchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни Очний/заочний	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення освітньої компоненти «Педагогіка партнерства» є спрямування на демократизацію взаємовідносин педагога з дітьми, колегами, батьками. В основі педагогіки партнерства – демократичний спосіб співпраці між вихователем ЗДО, дітьми і батьками, які об'єднані спільними цілями та прагненнями, є добровільними й зацікавленими спілниками, рівноправними учасниками освітнього процесу, відповідальними за результат. Педагогіка партнерства передбачає безумовну рівність у праві на повагу, довіру, доброзичливе ставлення і взаємну вимогливість. Сутність педагогіки партнерства полягає в демократичному та гуманному ставленні до дитини, забезпеченні їй права на вибір, на власну гідність, на повагу, права бути такою, якою вона є, а не такою, якою хоче її бачити вчитель. Стосунки партнерства складаються там, де діти й дорослі об'єднані спільними поглядами та прагненнями. Освітня компонента «Педагогіка партнерства» є вибіркоким компонентом у процесі фахової підготовки майбутнього вихователя ЗДО. Зміст курсу орієнтований на забезпечення здобувачів вищої освіти знаннями з педагогіки партнерства; володіння стратегіями взаємодії на рівні «педагог-сім'я-школа»; розвиток комунікативної компетентності майбутнього фахівця дошкільного профілю та передбачає активне включення всіх учасників у реалізацію спільних завдань та готовність брати на себе відповідальність за їх результати.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни передбачено сформувати уявлення у здобувачів вищої освіти про педагогіку партнерства як ключовий компонент налагодження успішної професійної різноаспектної педагогічної взаємодії у сучасному освітньому просторі; підготувати майбутніх вихователів до виконання ними обов'язків педагога, організатора освітнього процесу ЗДО; сформувати у майбутніх вихователів систему знань про психолого-педагогічні механізми підвищення ефективності організації освітнього процесу у закладах дошкільної освіти; сформувати професійне мислення студентів щодо набуття ними досвіду творчого використання педагогічних та психологічних знань у розв'язанні конкретних завдань майбутньої педагогічної діяльності; сформувати професійно-педагогічну ідентичність, педагогічну культуру майбутнього педагога.

Основними цілями вивчення дисципліни є: формування комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти; оволодіння теоретичними положеннями, історичними засадами та принципами педагогіки партнерства; ознайомлення з сутністю понять «партнерство», «співробітництво», «взаємодія», «педагогіка партнерства»; оволодіння прийомами педагогічної взаємодії з урахуванням особливостей культури педагогічного спілкування; розкриття засад самореалізації і самовдосконалення майбутнього вихователя ЗДО через вербальні, невербальні засоби комунікації з точки зору педагогічної діяльності

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосовування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Фахові компетентності:

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Програмні результати навчання:

ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-05. Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПР-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПР-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПР-17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	3 кредити ЄКТС, 90 год.
лекції	Лекції – 12 год.
семінарські заняття / практичні / лабораторні	Семінарські заняття – 18 год.
самостійна робота	Самостійна робота – 60 год.

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
5	012 «Дошкільна освіта»	3	Вибіркова

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.

Тема 1. Основи педагогіки партнерства в освітньому просторі закладу освіти. Поняття педагогіки партнерства. Науково-теоретичні засади вивчення педагогіки партнерства. Педагогіка партнерства як чинник формування ефективної взаємодії учасників освітнього процесу в умовах закладу освіти	2	2	10
Тема 2. Характеристика педагогічного спілкування як форми педагогічного партнерства. Педагогіка партнерства: історія становлення й розвитку. Конфлікти у педагогічній взаємодії. Феномен педагогічного спілкування: сутність, характер, особливості. Класифікації і типології педагогічного спілкування. Особливості проявів педагогічного спілкування як форми партнерства в організації освітнього процесу ЗДО.	2	4	10
Тема 3. Педагогіка партнерства – основні ідеї, принципи та сутність. Характеристика принципів педагогіки партнерства. Реалізація принципів педагогіки партнерства. Педагогіка партнерства в українській традиції.	2	2	5
Тема 4. Вивчення зарубіжного досвіду педагогіки партнерства. Функціонування педагогіки партнерства в Швеції, Австралії, Іспанії. Особливості використання зарубіжного досвіду педагогіки партнерства у вітчизняному освітньому просторі	2	2	5
Тема 5. Особливості побудови партнерської взаємодії. Педагогіка партнерства – чітко визначена система взаємовідносин всіх учасників освітнього процесу (дітей, батьків, вихователів). Компетентнісний підхід до партнерської взаємодії. Професійна компетентність сучасного педагога у вирішенні завдань партнерської взаємодії у педагогічному процесі на певному освітньому щаблі.	-	2	10
Тема 6. Партнерська взаємовідповідальність у закладі дошкільної освіти як чинник забезпечення діалогічної взаємодії в освітньому процесі. Реалізація ідей педагогіки партнерства та дієві способи налагодження співпраці педагога та батьків. Партнерство заради успіху	2	4	10

дітей. Ефективні форми налагодження партнерських взаємин			
Тема 7. Взаємодія учасників освітнього процесу на засадах педагогіки партнерства. Ділові контакти як механізм реалізації партнерських зв'язків. Розподілене лідерство як принцип реалізації педагогіки партнерства.	2	2	10
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни	
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	З урахуванням Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти в університеті https://nmv.pnu.edu.ua/wp Вид контролю – залік. Максимальна оцінка – 100 балів (оцінки за практичні заняття - 40 балів, включають контрольну роботу (тести) – 20 балів, творчі роботи – 20 балів, самостійну роботу - 20 балів).
Вимоги до письмових робіт	Проект з теми за вибором – оцінюється самостійність виконання, аналіз та міркування. Здобувачі ВО виконують контрольну роботу у формі тестування, яке розміщене на сайті дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua (для денної – на занятті, для заочної – за 10 днів до початку сесії)
Семінарські заняття	Робота на кожному практичному занятті складається з підготовки питань, запропонованих у плані заняття, та виконання завдань, запропонованих для самостійної роботи. За умови успішно виконаного завдання в повному обсязі за одне заняття здобувач отримує макс. 5 б.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань, пройдене тестування.
Підсумковий контроль	Форма контролю - залік форма задачі – комбінована
7. Політика навчальної дисципліни	
<p>Письмові роботи: виконуються з використання цифрових технологій та з посиланнями на джерела (з урахуванням вимог до виду роботи).</p> <p>Академічна доброчесність: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція). https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/</p> <p>Відвідування занять Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове</p> <p>Пропущені заняття здобувач відпрацьовує, індивідуально виконуючи передбачену у плані лекційного чи практичного занять роботу. Для цього використовуються:</p> <ul style="list-style-type: none"> - усне опитування; - перевірка продуктів декоративної діяльності дошкільників; - перевірка письмових завдань; - заслуховування і перегляд відео презентацій; - перевірка виконаної, передбаченої програмою курсу самостійної роботи (рекомендаційних плакатів, лепбуків, проєктів тощо). <p>Неформальна освіта: Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)</p>	

8. Рекомендована література

1. Байда М. Використання технологій кооперативного навчання в контексті гуманістичної парадигми освіти: постановка проблеми. Полтава: Дивосвіт. 2019. 236 с.
2. Борин Г.В. Соціокультурна компетентність майбутніх фахівців дошкільної освіти: теоретичні аспекти. Актуальні проблеми виховання, розвитку та навчання дітей передшкільного віку крізь призму освіти для сталого розвитку : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю). (м. Хмельницький, 24-25 вересня 2019 р.). Хмельницький : ХГПА, 2019. С. 11–15.
[https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-03/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%84_IV_20.05.2020%20\(2\).PDF](https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-03/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%84_IV_20.05.2020%20(2).PDF)
3. Борин Г.В. Діяльнісний підхід у професійній підготовці майбутніх педагогів. Матеріали звітної наукової вебконференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2019 рік ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». (м. Івано-Франківськ, 6–8 квітня 2020 р.). Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2020. С. 165–167.
https://nauka.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/122/2020/08/%D1%82%D0%B5%D0%B7%D0%B8_%D0%B4%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%B2_2020..pdf
4. Борин Г.В. Марчій-Дмитраш Т.М. Професійна підготовка майбутніх вихователів до формування предметно-практичної компетентності дітей дошкільного віку засобами міждисциплінарної інтеграції. Перспективи та інновації науки. Серія : Педагогіка. 2022. № 7(12). С. 83–94. <http://repository.vsau.org/getfile.php/32051.pdf>
5. Варецька О.В. Етика педагогічної взаємодії. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школі. 2016. Вип. 51 С.81-86.
6. Галузяк В.М. Основні характеристики ефективного стилю педагогічного спілкування. Наукові записки. Випуск 32. Частина II. Серія: Педагогічні науки. Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В.Винниченка, 2015. С.30-34.
7. Грабовська С., Равчина Т. Конфлікти без насильства: навч. посіб. / за ред.. Шведа Ю.Р. Львів: Фонд «Україна-Європа», 2017.
8. Запровадження елементів STEAM-технологій в освітній простір гімназії: методичний посібник / укл. Ж. В. Федірко, Н. В. Дуняшенко. Кропивницький: КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2020. 80 с..
9. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2018 № 1556 URL: www.pnu.edu.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayi - - - .
10. Положення «Про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» . URL: (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-e/lad/e/118/2019/10/Положення-ВСЗЯ.pdf>);
11. Колос К. Р. G gle S e (Сайти) як засіб узагальнення професійного досвіду педагогічного працівника : практик. посіб. Житомир: Видавництво «О. О. Євенок», 2016. 99 с.
12. Коучинг як технологія розвитку лідерства у сфері освіти / О. О. Нежинська, В.М. Тименко // Теоретичний та науково-методичний часопис «Вища освіта України».2017. № 2 (додаток 1) ; Тематичний випуск «Університет і лідерство». Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2017. С. 65–68.
13. Лідерство у діяльності керівника освітньої організації / О. І. Бондарчук, О.О. Нежинська : спецкурс для слухачів очно-дистанційної форми навчання в системі післядипломної педагогічної освіти. Київ , 2017. 36 с.
14. Коханова О.П. Партнерство як фактор соціалізації особистості. Педагогічний процес: Теорія і практика. Київ: Либідь, 2013. 204 с.
15. Кравчинська Т. С. Педагогіка партнерства – основні ідеї, принципи та сутність.

https://lib.iitta.gov.ua/712150/1/4.3_%D0%9A%D1%80%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B8%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0.pdf

16. Орлянський, В. С. Конфліктологія: рек. МОН України як навч. посіб. для студ. ВНЗ. МОН України, Запорізький національний технічний університет. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 158 с.

Викладач: _____ **Тетяна ПОТАПЧУК** (доктор педагогічних наук, професор)